

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE ECCLESIA|| TRIVMPHANTE,|| TRIBVS LIBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

IX. De votis, quæ nuncupantur Sanctis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53909](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53909)

rium ad perfectionem, vel ad salutem. Et ad hoc solum probandum adfertur à Gregorio; nam Monachi illi putabant se non posse esse perfectos, nisi viderent loca sancta. quod certè falsum est.

Ad SECVNDAM dico, illa pericula rectè probare, peregrinationem non esse omnibus accommodatam, sed solum viris maturis, & quibus parum, aut nihil periculi imminet. Gregorius igitur rectè argumètur, quia de Sanctimonialibus agit, cum dicit propter pericula debere omitti eiusmodi peregrinationes. nulli enim hominum generi magis cauenda sunt pericula tentationum, quàm Sanctimonialibus, quibus & sexus, & professio cautionem maximam indicit.

Ad TERTIAM dico, nihil esse Hierosolymis, quod non possit alibi inueniri, si agamus de rebus essentialibus, & necessariis ad religionem; nam Deus est vbique, Sacramenta, templa, altaria vbique; etiam inueniri possunt; & hoc sufficiebat Gregorio, vt suaderet Monachis, & virginibus, ne solliciti essent pro itinere Hierosolymitano: tamen interim negari non potest, quin aliquid sit Hierosolymis, quo deuotio iuari possit, quod alibi non inuenitur, nimirum sepulcrum Domini, & loca illa sancta, quæ toties Dominus calcavit, & in quibus tot mirabilia operatus est. Sed hæc nõ tanti faciendæ sunt, vt propterea oporteat deserere maiora bona.

CAPVT IX.

De votis, quæ nuncupantur Sanctis.

RASMVVS in Colloquio, quod inscribitur, Naufragium, miro modo irridet vota, quæ Sanctis nuncupantur. De hæreticis autem omnibus nulla esse potest dubitatio, quin nos pro idololatriæ habeant ob ea vota, quæ passim Sanctis nuncupamus. & ratio esse potest, quia votum est actus religionis soli Deo debitus, qualis est etiam iuramentum, & sacrificium. vt patet ex diuinis literis, vbi perpetuè vota dicuntur fieri Deo, Num. 30. Deuter. 23. in Psalmis passim, & præcipuè Isaiæ 19. vbi legitur: *Colent eum in hostiis, & muneribus, & vota vouebunt Domino, & soluent.*

YYYyyy 2

Vcrun-

Veruntamen, posse aliquo modo Sanctis vota nuncupari, certissimum est. Et probatur testimoniis antiquorum Patrum. EUSEBIUS lib. 13. præparat. Euangel. cap. 7. loquens de Martyribus, nomine omnium Christianorum: Nos, inquit, vera pietatis milites, & Dei amicos honorâtes ad monumenta illorum accedimus, votaq; illis facimus tanquam votis sanctis, quorum intercessione ad Deum nō parum iuvare profitemur. THEODORETUS lib. 8. ad Græcos, ubi dixerat oratoria à Martyribus peti, subdit: Pie, inquit, fideliterq; precamur ea maxime consequi qua desiderant, testantur illa, quæ votorum rei persolvunt; nam alij quidem oculorum, alij vero pedum, alij manus simulacra suspendunt ex argento aurōve confecta, &c. PALLADIUS in historia Lausiaca, cap. 113. lectum sanctum Philoromum ex voto Apostolis nuncupato venire Romam ad limina Apostolorum, & deinde Alexandriam ad sanctum Marcum.

PRUDENTIUS in hymno de SS. Hemiterio, & Chelidonio:

*Illitas cruore sancto
Nunc arenas incola
Confrequentant observantes
Voce, votis, munere.*

PAVLINUS natali primo de sancto Felice:
Hunc liceat celebrare diem, pia reddere coram Vota, &c.
Et natali secundo:
Coram Vota tibi, coram mea corda dicavit.

Et natali quarto:

Annua Vota mihi remeant, simul annua lingua Debita, &c.
Gregorius TIRONICUS libro 2. hist. Francorum, capite 37. meminit voti, quod nomine Clodovei Regis sancto Martino fecerunt ministri eius: *Domino, inquit, gratias agentes, & Vota B. Confessori promittentes lati nunciaverunt Regi, &c.*

Accedat aduersariorum testimonium: nam Faustus apud Augustinum lib. 20. contra Faustum, cap. 3. *Idola, inquit, vestris in Martyres, quos votis similibus colitis.* Ex quo Fausti testimonio discimus, vitatissimum in primitiua Ecclesia fuisse, ut Martyribus vota fierent.

Ad ad.

Ad argumentum autem, quod nos ipsi proposuimus, respondet B. Thomas in 2. 2. quæst. 88. art. 5. vota quæ fiunt Sanctis, vel Prælati, includere duas promissiones: vnã quæ fit Sanctis, & illam non esse formaliter votum, sed materiam voti: alteram quæ fit Deo, & illam esse formaliter votum. vt cum quis dicit; Voueo beatæ Mariæ, me ad eius domum peregrinaturum; promittit virgini hanc peregrinationem, sed hæc promissio non est votum: & simul promittit Deo, se impleturum promissionem virgini factam, & hæc secunda promissio verè est votum. At ista rectè se habent in votis, quæ includunt promissionem homini mortali factam; nam qui vouet obedientiam prælato, reuera votum nõ prælato, sed Deo facit, licet ipsi prælato obedientiam promittat. non enim illo voto prælatum, sed Deum colere & honorare intendit: similiter qui vouet perpetuò ministrare in Xenodochio, Deo facit votum, non Xenodochio, tamen in vtilitatem & commodum Xenodochij faciat. At qui vouet ieiunium, vel peregrinationem Sanctis, ipsos Sanctos religiosè honorare intendit. & præterea Caietanus in eum articulum B. Thomæ probat ex ipsa professione Fratrum prædicatorum, vota verè fieri Sanctis; nam dum profitentur, dicunt: *Voueo Deo, & B. Maria, & omnibus Sanctis, me prælato tali, vel tali obediturum.* Vbi ex duabus promissionibus, vna dirigitur ad prælatum, & illa est materia voti; altera, quæ est formaliter votum, ad Deum, & Sanctos simul. Caietanus igitur adfert aliam solutionem, ac dicit, vota fieri Sanctis, non vt sunt creaturæ quædam rationes participes, sed vt in eis Deus habitat per gloriam, ita vt vota, quæ fieri dicuntur Sanctis, fiant Deo in Sanctis: quomodo maledicta in Sanctos dicuntur blasphemia, quia Deus in Sanctis maledicitur.

SED obiicit fortassis aliquis. Aut vota, quæ fiunt Deo in Sanctis, terminantur ad solum Deum, quomodo sacrificium soli Deo offertur, licet in memoriam, & honorem Sanctorum: aut terminantur etiam ad ipsos sanctos, ita vt reuera ipsis vota fiant, quomodo elemosyna, quæ datur Christo in paupere, verè datur ipsi pauperi. si primum accipitur, ergo non verè fiunt vota Sanctis. si secundum, ergo idolatræ videmur.

YYYYyy 3

RESPON-

RESPONDEO, secundo modo fieri vota Sanctis, nec tamen nos esse idololatrias; nam non eadem ratione fit votum Sanctis, & Deo; & solum votū quod fit Deo, est cultus latriæ. Animaduertendum est enim, inter omnes conuenire, verè & propriè Sanctis aliquid promitti; sicut verè & propriè aliquid promittitur Deo; id enim & B. Thomas concedit, & patet; nam si licet Sanctis ædificare sepulcra, & basilicas, ornare eorum reliquias, accendere coram eis cereos, ut supra ostensum est, cur non liceat eis ista promittere?

Rursum, inter omnes Catholicos conuenit, aliter promitti munus Deo, aliter Sanctis; nam Deo promittitur in signum gratitudinis erga primum principium omnium bonorum, & in recognitionem beneficij ab ipso, tanquā à primo auctore accepti, & proinde illa promissio est cultus latriæ; at Sanctis promittitur aliquid in signum gratitudinis erga mediatores, & intercessores, per quos à Deo beneficia accepimus; & proinde illa promissio non est cultus latriæ, sed dulciæ.

Solum videretur dubium esse, an ista promissio facta Sanctis possit dici votum, id est, an votum sit nomen generale, quod dicatur analogicè de promissione facta Deo, & Sanctis, quomodo nomen orationis, & nomen cultus se habent an verò sit nomē speciale, quod solum dicatur de promissione Deo facta, sicut sacrificium non dicitur nisi de munere, quod offertur Deo. Ethic autem controuersia vocabuli, cum de re constar, nos torquere nō debet: existimo tamen secundum usum Ecclesiæ nomen voti esse generale, nam nullus dicere auderet, sacrificio Deo, & B. Mariæ; vel etiam absolute, sacrificio B. Mariæ; & tamen dicimus, voueo, Deo, & B. Mariæ; & etiam simpliciter, voueo beatæ Mariæ.

Præterea nomen voti ita est coniunctū cum nomine orationis, ut Græcè dicatur votum *εὐχὴ*, oratio verò *προσευχή*, ut notat Gregorius Nyssenus orat. I. in orationem Domini; Latinè autem sæpius accipitur votū pro oratione. Ratio est, quia ut ibidem docet Nyssenus, vota ordinantur ad orationem; solemus enim, cum impetrare aliquid volumus, prius votis conciliare eum, à quo volumus petere, deinde petere id, quod volumus. Vnde est illud 6. Æneidos: *cessas in vota, precesq;* Sicut ergo orationis nomen non solum

lūm dicitur de illa petitione, qua à Deo postulamus beneficia, quæq; est actus patriæ; sed etiam de illa, qua postulamus à Sanctis, vt nostram orationem iuuent, quam fudimus ad Deum; ita etiam voti nomen non solūm conueniet promissioni, quæ fit Deo, quæque est actus patriæ, sed promissioni, quæ fit Sanctis, & quæ non est actus patriæ. Neque his repugnat, quod in Scripturis nomen voti semper accipiat pro promissione facta Deo; nam cū scriberentur Scripturæ sanctæ, nondum cœperat vsus vouendi Sanctis.

Sed obiicies, si promissio facta Sanctis mortuis potest dici votum: cur non etiam promissio facta Sanctis adhuc viuentibus nobiscum?

Respondeo PRIMO, quia promissio facta Sanctis cum Christo regnantibus, est similior promissioni, quæ fit Deo, quàm sit promissio, quæ fit homini mortali. Nam quemadmodum id, quod promittimus Deo, non est illi vtile, sed nobis, & solūm fit in signum honoris, & gratitudinis; ita etiam quod promittimus Sanctis in cœlo regnantibus, non est illis vtile, sed nobis. neque enim illi nostris rebus indigent, cū sint beati; & solūm ista illis promittimus & offerimus in signum memoriæ, honoris & gratitudinis. At quæ hominibus hic viuentibus promittimus, illis vtilia sunt, vel certè esse possunt, cū ipsi multis rebus egeant.

SECUNDO, quia votum non conuenit Sanctis, nisi quatenus sunt Dij per participationem: at Sanctos cum Christo regnantes certò scimus esse tales; de viuentibus nobiscum non scimus certò, sed suspicamur tantūm.

TERTIO, quia Sancti in cœlo iam sunt reipsa beati, & gloriosi, & filij Dei, ac Dij quidam per participationem, quia sunt confirmati in illo statu, neque excidere possunt. at Sancti, qui viuunt nobiscum, modò sunt Sancti, modò non sunt, & magis in spe, quàm in re sunt beati, & gloriosi. rectè igitur quæ mortalibus promittuntur, non dicuntur vota; dicuntur autem, si beatis hominibus in cœlo degentibus promittantur.